

Γκὸ ντὲ Μωπασάν

ΕΝΑΣ ΣΟΦΟΣ*

Στὸν βαρόνο Ντὲ Βὼ

ΟΜΠΛΕΡΟ ΗΤΑΝ ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΜΟΥ ΦΙΛΟΣ, ὁ ἀγαπητότερος σύντροφός μου· δὲν εἶχαμε μυστικά μεταξύ μας. Ἦμασταν συνδεδεμένοι μὲ βαθιὰ φιλία καρδιάς καὶ πνεύματος, μὲ ἀδελφικὴ οἰκειότητα, μὲ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη τοῦ ἑνὸς γιὰ τὸν ἄλλον. Μοῦ ἔλεγε τὶς λεπτότερες σκέψεις του, μέχρι καὶ τὶς μικρὲς ἐκεῖνες ντροπὲς τῆς συνείδησης ποὺ μόλις τολμάει κανεὶς νὰ τὶς ἐξομολογηθεῖ στὸν ἑαυτό του. Τὸ ἴδιο ἔκανα κι ἐγὼ γιὰ ἐκεῖνον.

Ἵπῆρξα ὁ ἐμπιστος ὅλων τῶν ἐρωτικῶν του ὑποθέσεων, κι ἐκεῖνος ὑπῆρξε ὅλων τῶν δικῶν μου.

Ὅταν μοῦ ἀνήγγειλε πὼς ἐπρόκειτο νὰ παντρευτεῖ, πληγώθηκα σὰν νὰ μὲ πρόδωσε. Ἔνιωσα πὼς εἶχε τελειώσει ἡ ἐγκάρδια κι ἀπόλυτη ἐκεῖνη στοργὴ ποὺ μᾶς συνέδεε. Ἡ γυναίκα του θὰ βρισκόταν ἀνάμεσά μας. Ἡ οἰκειότητα ποὺ ἀναπτύσσεται στὸ κρεβάτι ἀνάμεσα σὲ δύο ὄντα, ἀκόμα κι ἂν ἔχουν πάψει ν' ἀγαπιοῦνται, δημιουργεῖ ἕνα εἶδος συνεχοῦς, μυστηριώδους συμμαχίας. Ὁ ἄντρας καὶ ἡ γυναίκα εἶναι σὰν δύο μυστικοὶ ἐταῖροι ποὺ δυσπιστοῦν σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Ὡστόσο ὁ τόσο στενὸς αὐτὸς δεσμὸς ποὺ δίνει τὸ συζυγικὸ φιλί, παύει ἀπτόμα τῆ μέρα ποὺ ἡ σύζυγος βρίσκει ἐραστή.

Θυμᾶμαι σὰν νὰ 'ταν χθὲς ὅλη τῆ γαμήλια τελετὴ τοῦ Μπλερό. Δὲν θέλησα νὰ παρευρεθῶ στὴ σύναψη τοῦ συμβολαίου, ἀφοῦ δὲν εἶναι πολὺ τοῦ γούστου μου τὰ τέτοιου εἶδους περιστατικά· πῆγα μονάχα στὸ δημαρχεῖο καὶ στὴν ἐκκλησία.

Ἡ γυναίκα του, ποὺ δὲν τῆ γνώριζα διόλου, ἦταν μιὰ ὑψηλόσωμη ξανθιά κοπέλα, κάπως λεπτή, ὁμορφη, μὲ ἄψυχα μάτια, θαμπὰ μαλλιά, ὄψη χλωμῆ, χέρια ὠχρά. Περπατοῦσε μὲ ἐλαφριά, κυματιστὴ κίνηση, σὰν νὰ μεταφερόταν ἀπὸ βάρκα. Ἐνῶ προχωροῦσε, ἔμοιαζε νὰ κάνει σειρὰ βαθιῶν χαριτωμένων ὑποκλίσεων.

Ὁ Μπλερό φαινόταν σφοδρὰ ἐρωτευμένος μαζί της. Τὴν κοιτοῦσε ἀκατάπαυστα κι ἔβλεπα ν' ἀναρριγεῖ μέσα του ἕνας ὑπέρμετρος πόθος γι' αὐτὴ τῆ γυναίκα.

Πῆγα νὰ τὸν δῶ ὕστερα ἀπὸ μερικὲς μέρες. Μοῦ εἶπε: «Δὲν μπορεῖς νὰ φανταστεῖς πόσο εὐτυχῆς εἶμαι. Τὴν ἀγαπῶ τρελά. Ἄλλωστε εἶναι... εἶναι...» Δὲν ἀποτέλειωσε τὴ φράση του, ἀλλὰ, βάζοντας τὰ δυὸ του δάχτυλα πάνω στὸ στόμα του, ἔκανε μιὰ χειρονομία ποὺ σημαίνει: θεϊκὴ, ἐξαιρετὴ, τέλεια καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμα.

«Ὅλ' αὐτά;» τὸν ρώτησα γελώντας.

Ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Ὅ,τι μπορεῖς νὰ φανταστεῖς.»

Μὲ παρουσίασε στὴ γυναίκα του. Τῆ βρῆκα γοητευτικὴ, ὅσο πρέπει προσηγνὴ, καὶ μοῦ εἶπε πὼς τὸ σπίτι τους ἦταν καὶ δικό μου. Ἐγὼ ὅμως ἐνιωθα πὼς δὲν ἦταν δικός μου ὁ Μπλερό. Ἡ στενὴ μας σχέση εἶχε ξεκάθαρα κοπεῖ. Μὲ δυσκολία βρῖσκαμε κάτι γιὰ νὰ κουβεντιάσουμε.

Ἐφυγα. Ὑστερα ἔκανα ἕνα ταξίδι στὴν Ἀνατολή. Ἐπέστρεψα μέσω Ρωσίας, Γερμα-

νίας, Σουηδίας και Όλλανδίας.

Γύρισα στο Παρίσι έπειτα από δεκαοκτάμηνη άπουσία.

Την έπομένη τής έπιστροφής μου, καθώς περιπλανιόμουν στη λεωφόρο για να ξαναβρω την παρισινή ατμόσφαιρα, είδα να 'ρχεται προς τó μέρος μου ένας πελιδνός άντρας με βαθουλωμένα χαρακτηριστικά, που έμοιαζε του Μπλερό τόσο όσο ένας σκελετωμένος φθισικός μπορεί να μοιάζει μ' ένα ρωμαλέο, ροδοκόκκινο και κάπως παχουλó παλικάρι. Τόν παρατηρούσα έκπληκτος, άνήσυχος, ενώ αναριωτόμουν άν ήταν αυτός. Με είδε, έβγαλε μιá κραυγή κι άνοιξε την άγκαλιά του. Άνοιξα κι εγώ τή δική μου κι άγκαλιαστήκαμε καταμεσής του δρόμου.

Ύστερα από μερικά πηγαίνελα από την óδο Ντρουό στο Βωντεβίλ, καθώς έτοιμαζόμασταν να χωρίσουμε, έπειδή έδειχνε ήδη έξαντλημένος από τόν περίπατο, του είπα: «Δέ φαίνεσαι πολύ καλά. Είσαι άρρωστος;» Έκείνος άπάντησε: «Ναί, δέν είμαι πολύ καλά».

Είχε την όψη ανθρώπου που πρόκειται να πεθάνει' και κύμα στοργής πλημμύρισε την καρδιά μου γι' αυτόν τόν παλαιό και τόσο άγαπητό φίλο μου, τόν μοναδικό που είχα ποτέ. Του έσφιξα τá χέρια.

«Μά τί έχεις λοιπόν; Δέν είσαι καλά;»

«Όχι, λίγη κούραση. Δέν είναι τίποτα».

«Τί λέει ó γιατρός σου;...»

«Κάνει λόγο γι' αναιμία και μου συνιστά σίδηρο και κόκκινο κρέας».

Μιá ύποψία μου πέρασε άπ' τó μυαλό και τόν ρώτησα:

«Είσαι ευτυχισμένος;»

«Ναί, πολύ ευτυχισμένος».

«Όλωσδιόλου ευτυχισμένος;»

«Όλωσδιόλου».

«Η γυναίκα σου;...»

«Γοητευτική. Την άγαπώ περισσότερο παρά ποτέ».

Όμως διέκρινα πώς είχε κοκκινίσει. Φαινόταν να έχει στριμωχθεί σαν να φοβόταν καινούργιες έρωτήσεις. Τόν άρπαξα άπ' τó μπράτσο, τόν έσπρωξα σ' ένα άδειο εκείνη την ώρα καφενείο, τόν έβαλα να καθίσει με τó ζόρι και κοιτάζοντάς τον στα μάτια:

«Έλα λοιπόν, γερο-Ρενέ, πές μου την άλήθεια».

«Μά δέν έχω τίποτα να σου πώ», φέλισε εκείνος.

«Δέν είναι άλήθεια», συνέχισα εγώ με σταθερή φωνή. «Είσαι άρρωστος, άρρωστος άναμφίβολα από την καρδιά, και δέν τολμάς να φανερώσεις σέ κανέναν τó μυστικό σου. Κάποια λύπη σέ κατατρώνει. Όμως θά μου την πείς σέ μένα. Άντε, περιμένω».

Έκείνος κοκκίνισε κι άλλο κι ύστερα τραύλισε στρέφοντας τó κεφάλι του άπ' την άλλη μεριά:

«Είναι βλακώδες!... μά είμαι... είμαι χαμένος!...»

Έπειδή σώπαινε, συνέχισα: «Τί, για να δοΰμε, μίλα». Τότε, άπότομα θαρρείς κι έριχνε από μέσα του μιá τυραννική, άνομολόγητη άκόμη σκέψη, πρόφερε:

«Έ να λοιπόν! Έχω μιá γυναίκα που με σκοτώνει... νά!»

Δέν καταλάβαινα. «Σέ κάνει δυστυχισμένο; Σέ κάνει να ύποφέρεις μέρα νύχτα; Μά πώς; Ός προς τί;»

Με φωνή αδύναμη, σαν να έξομολογιόταν ένα έγκλημα, ψιθύρισε: «Την άγαπώ πάρα πολύ».

Σάστισα μπρός σ' αυτή την άπότομη όμολογία. Ύστερα μου 'ρθε ή διάθεση να γελάσω, αλλά τελικά μπόρεσα ν' άπαντήσω:

«Μὰ μοῦ φαίνεται πῶς... πῶς θὰ μποροῦσες... νὰ τὴν ἀγαπᾶς λιγότερο».

Εἶχε ξαναγίνει κάτωχρος. Τέλος ἀποφάσισε νὰ μοῦ ἀνοίξει τὴν καρδιά του, ὅπως ἄλλοτε:

«Ὅχι, δὲν τὸ μπορῶ. Καὶ πεθαίνω. Τὸ ξέρω. Πεθαίνω. Σκοτώνομαι. Καὶ φοβᾶμαι. Μερικὲς μέρες, σὰν σήμερα, μοῦ ῥχεται νὰ τὴν παρατήσω, νὰ φύγω ὀλωσδιόλου, νὰ πάω στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου γιὰ νὰ ζήσω, νὰ ζήσω πολὺν καιρό. Κι ἔπειτα, ὅταν βραδιάζει, ἐπιστρέφω στὸ σπίτι, παρὰ τὴ θέλησή μου, μὲ μικρὰ βήματα καὶ μυαλὸ βασανισμένο. Ἄνεβαίνω τὴ σκάλα ἀργά. Χτυπάω τὸ κουδούνι. Ἐκείνη εἶναι ἐκεῖ, καθισμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα. Μοῦ λέει: «Πόσο ἀργεῖς νὰ ῥθεις». Τὴν ἀγκαλιάζω. Ἐπειτα καθόμαστε στὸ τραπέζι. Ὅλη τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ σκέφτομαι: «Μετὰ τὸ δεῖπνο θὰ φύγω, θὰ πάρω τὸ τρένο γιὰ νὰ πάω ὅπου τύχει». Ὅταν ὅμως ἐπιστρέφουμε στὸ σαλόνι, αἰσθάνομαι τόσο κουρασμένος ποὺ δὲν ἔχω πιά κουράγιο νὰ σηκωθῶ. Μένω. Κι ὕστερα... κι ὕστερα... Πάντοτε ὑποκύπτω».

Δὲν κρατήθηκα καὶ πάλι νὰ μὴ χαμογελάσω. Τὸ πρόσεξε καὶ συνέχισε: «Γελᾶς, ὅμως σὲ διαβεβαιώνω πῶς εἶναι τρομερό».

«Γιατί δὲν τὸ λὲς στὴ γυναίκα σου;», τοῦ εἶπα. «Καὶ τέρας νὰ ἴτανε, θὰ καταλάβαινε».

Σήκωσε τοὺς ὤμους του. «᾽Ω! μιλᾶς ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς. Ὁ λόγος ποὺ δὲν τῆς τὸ λέω εἶναι ἐπειδὴ ξέρω τὴ φύση τῆς. Ἐχεις ποτὲ ἀκούσει γιὰ μερικὲς γυναῖκες νὰ λέγεται: “Θέλει τρεῖς σὰν κι αὐτόν”; Ναί, δὲν εἶν’ ἔτσι; Κι αὐτὸ σὲ κάνει νὰ γελάσεις ὅπως πρὸ ὀλίγου. Κι ὅμως εἶναι ἀλήθεια. Τί νὰ κάνω; Δὲν φταίει αὐτὴ, οὔτε ἐγώ. Εἶναι ἔτσι γιατί ἡ φύση τὴν ἔπλασε ἔτσι. Ἐχει, φίλε μου, ἰδιοσυγκρασία Μεσσαλίνας. Τὸ ἀγνοεῖ, ὅμως ἐγὼ τὸ ξέρω πολὺ καλά, καὶ τόσο τὸ χειρότερο γιὰ μένα. Εἶναι γοητευτικὴ, γλυκιά, τρυφερή· βρίσκει φυσικὰ καὶ μέτρια τὰ τρελά μας χαϊδολογήματα ποὺ μ’ ἐξαντλοῦν, ποὺ μὲ σκοτώνουν. Ἐχει τὸ ὕφος ἀνίδεης μαθητριούλας. Καὶ εἶναι ἀνίδεη, ἡ καημενούλα.

»᾽Ω! κάθε μέρα παίρνω δραστικὲς ἀποφάσεις. Νὰ καταλάβεις, λοιπόν, πῶς πεθαίνω. Ἄρχει ὥστόσο ἓνα βλέμμα τῶν ματιῶν τῆς, ἓνα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ βλέμματα ὅπου διαβάζω τὸν φλογερὸ πόθο τῶν χειλιῶν τῆς, καὶ ὑποκύπτω ἀμέσως λέγοντας μέσα μου: “Εἶναι ἡ τελευταία φορά. Δὲ θέλω πιά αὐτὰ τὰ θανατερὰ φιλιὰ”. Κι ἔπειτα, ἀφοῦ ἔχω καὶ πάλι ὑποκύψει, ὅπως σήμερα, βγαίνω ἔξω, βαδίζω ἄσκοπα, σκεφτόμενος τὸν θάνατο, μονολογώντας πῶς εἶμαι χαμένος, πῶς ὅλα τελείωσαν.

»Τὸ μυαλὸ μου εἶναι τόσο βαρεμένο, τόσο ἄρρωστο ποὺ πῆγα χθὲς νὰ κάνω ἓνα γύρο στὸ νεκροταφεῖο Περ-Λασαίζ. Κοίταζα τοὺς παρατεταγμένους σὰν σὲ ντόμινο τάφους καὶ σκεφτόμουν: “Εδῶ θὰ εἶμαι, σὲ λίγο”. Γύρισα στὸ σπίτι ἐντελῶς ἀποφασισμένος νὰ πῶ ὅτι εἶμαι ἄρρωστος, νὰ τὴν ἀποφύγω. Δὲν τὸ μπόρεσα.

»᾽Ω! ἐσὺ δὲν τὰ ξέρεις αὐτά. Ρώτησε ἓναν καπνιστὴ ποὺ ἡ νικωτίνη τὸν δηλητηριάζει, ἂν μπορεῖ νὰ κόψει τὴν εὐχάριστη καὶ θανάσιμη αὐτὴ συνήθεια. Θὰ σοῦ πεῖ πῶς τὸ προσπάθησε ἑκατὸ φορές χωρὶς νὰ τὸ κατορθώσει. Καὶ θὰ προσθέσει: “Τί νὰ γίνει; Προτιμῶ νὰ πεθάνω ἀπ’ αὐτό”. Ἐτσι εἶμαι κι ἐγώ. Ἄμα ἔχεις πιαστεῖ στὰ γρανάζια ἐνὸς τέτοιου πάθους ἢ ἐνὸς τέτοιου ἐλαττώματος, πρέπει νὰ περάσεις ἀπὸ μέσα ὀλόκληρος».

Σηκώθηκε πάνω καὶ μοῦ ἔτεινε τὸ χέρι του. Τρομερὸς θυμὸς μὲ καταλάμβανε, ἓνας θυμὸς γεμάτος μίσος ἐναντίον αὐτῆς τῆς γυναίκας, ἐναντίον τῆς γυναίκας, ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ἀσυνείδητου, γοητευτικοῦ, τρομεροῦ πλάσματος. Κούμπωνε τὸ παλτό του γιὰ νὰ φύγει. Τοῦ πέταξα βίαια κατάμουτρα: «Μὰ διάολε, βρές τῆς καλύτερα ἐραστὲς παρὰ ν’ ἀφήνεις νὰ σὲ σκοτώνει ἔτσι».

Ἐκεῖνος σήκωσε πάλι τοὺς ὤμους του κι ἀπομακρύνθηκε δίχως ν’ ἀπαντήσει.

Ἐκανα ἕξι μῆνες νὰ τὸν ξαναδῶ. Κάθε πρωὶ τὸ περίμενα πῶς θὰ λάβαινα προσκλη-

τήριο για να παραστώ στην κηδεία του. Δεν ήθελα ωστόσο διόλου να βάλω τὸ πόδι μου στὸ σπίτι του, ὑπακούοντας σ' ἓνα σύνθετο αἶσθημα ἀπὸ περιφρόνηση γι' αὐτὴ τὴ γυναίκα καὶ γι' αὐτόν, θυμὸ, ἀγανάκτηση, ἀπὸ χίλια δυὸ διάφορα συναισθήματα.

Μιὰν ὥραία ἀνοιξιὰτικὴ μέρα ἔκανα περίπατο στὰ Ἡλύσια Πεδία. Ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ χλιαρὰ ἀπομεσήμερα ποὺ ἀνακινοῦν χαρὲς μέσα μας, φωτίζουν τὰ μάτια μας καὶ μᾶς λούζουν μὲ μιὰ ἔξαψη ποὺ μᾶς προξενεῖ τὴν εὐτυχία τοῦ νὰ ζεῖς. Κάποιος μὲ χτύπησε στὴν πλάτη. Στράφηκα· ἦταν ἐκεῖνος· ἦταν ἐκεῖνος ὑπέροχος, ὑγιής, παχύς, κοιλαράς.

Μοῦ ἄπλωσε καὶ τὰ δυὸ του χέρια κατευχαριστημένος καὶ φωνάζοντας: «Ἐσύ 'σαι, λοιπόν, κατεργάρι μου».

Τὸν κοιτοῦσα ἐμβρόντητος ἀπὸ τὴν ἐκπληξη: «Μά... ναί! Φτοῦ σου! Τὰ συγχαρητήριά μου. Ἄλλαξες μὲς στὸ ἐξάμηνο ποὺ πέρασε».

Κατακοκκίνισε καὶ συνέχισε ψευτογελώντας: «Ὁ καθένας κάνει ὅ,τι μπορεῖ».

Τὸν κοιτοῦσα μ' ἐπιμονὴ ποὺ ἐμφανῶς τὸν ἐνοχλοῦσε. «Ὡστε λοιπόν... γιαιτρεύτηκες;» ξεστόμισα.

Ἐκεῖνος φέλισε πολὺ γρήγορα: «Ναί, ὀλωσδιόλου. Εὐχαριστῶ». Κατόπιν, ἀλλάζοντας τόνο, εἶπε: «Τί τύχη νὰ σὲ συναντήσω, γέρο μου, ἔ! Τώρα πιά θὰ βλεπόμαστε, καὶ μάλιστα συχνὰ ἐλπίζω».

Ἐγὼ ωστόσο δὲν ἐγκατέλειπα τὴν ιδέα μου. Ἦθελα νὰ ξέρω καὶ τὸν ρώτησα: «Τὸ λοιπόν, θὰ θυμᾶσαι βέβαια τὴν ἐξομολόγησή ποὺ μοῦ ἔκανες ἐδῶ πρὸ ἕξι μηνῶν... Ὡστε..., ὡστε..., ἀντέχεις τώρα».

Ἐκεῖνος ἄρθρωσε τραυλίζοντας: «Ἄς μείνουμε στὸ ὅτι δὲ σοῦ εἶπα τίποτα, κι ἄσε με ἤσυχο. Ὅμως, ὅπως βλέπεις, σὲ βρίσκω καὶ σὲ κρατῶ· ὁπότε θὰ 'ρθεις νὰ δειπνήσουμε στὸ σπίτι μου».

Μιὰ τρελὴ ἐπιθυμία μ' ἔπιασε ξαφνικὰ νὰ δῶ αὐτὸ τὸ σπιτικό, νὰ καταλάβω. Ἔτσι δέχτηκα.

Δύο ὧρες ἀργότερα μ' ἔμπαζε στὸ σπίτι του.

Ἡ γυναίκα του μὲ ὑποδέχθηκε μὲ θελκτικὸ τρόπο. Εἶχε ὕφος ἀπλό, ἀξιαγάπητα ἀφελὲς κι ἀβρὸ ποὺ ἔθελε γὰρ τὰ μάτια. Τὰ μακριὰ της χέρια, τὰ μάγουλά της, ὁ λαϊμὸς της ἦταν ἐξαίρετα λευκὰ καὶ φίνα. Ἦταν γυναίκα φινετσάτη κι ἀρχοντικὴ, γυναίκα ράτσας. Καὶ βάδιζε πάντοτε μ' ἐκείνη τὴ μακριὰ κίνηση μαούνας ποὺ τὴν ἔκανε νὰ φαίνεται πὼς σὲ κάθε της βῆμα θὰ λύγιζε ἢ γάμπα της.

Ὁ Ρενὲ τὴ φίλησε ἀδελφικὰ στὸ μέτωπο καὶ ρώτησε: «Δὲν ἦρθε ἀκόμη ὁ Λυσιέν;»

Ἐκείνη ἀποκρίθηκε μὲ φωνὴ καθάρια κι ἐλαφριά: «Ὁχι ἀκόμη, φίλε μου. Ξέρεις πὼς ἀργεῖ πάντοτε λιγάκι».

Χτύπησε τὸ κουδούνι. Ἐμφανίστηκε ἓνα ψηλὸ παλικάρι, πολὺ μελαχρινό, μὲ τριχωτὰ μάγουλα καὶ ὄψη κοσμικοῦ ἀνθρώπου μὲ ἠράκλεια κοψιά. Ἔγιναν οἱ ἀπαραίτητες συστάσεις. Ὄνομαζόταν Λυσιέν Ντελαμπάρ.

Ὁ Ρενὲ κι αὐτὸς ἔσφιξαν ζωηρὰ τὰ χέρια. Καὶ κατόπιν περάσαμε στὸ τραπέζι.

Τὸ δεῖπνο ἦταν ὑπέροχο, πλήρες εὐθυμίας. Ὁ Ρενὲ δὲν ἔπαυε νὰ μοῦ μιλάει μὲ οἰκειότητα κι ἐγκαρδιότητα, ἀνοιχτὰ ὅπως ἄλλοτε. Τά: «ξέρεις, γέρο μου», «πές μου, γέρο μου», «ἄκουσε, γέρο μου», ἔδιναν κι ἔπαιρναν. Ἐπειτα ξαφνικὰ ἀναφώνησε: «Δὲν ὑποφιάζεσαι τὴν εὐχαριστήσή μου ποὺ σὲ ξαναβρῆκα. Μοῦ φαίνεται πὼς ξαναγεννιέμαι».

Κοίταζα τὴ γυναίκα του καὶ τὸν ἄλλον. Εἶχαν ἄσφογη συμπεριφορά. Μοῦ φάνηκε ὡστόσο πὼς ἀντάλλαξαν μιὰ-δυὸ φορὲς μιὰ γρήγορη καὶ φευγαλέα ματιά.

Μόλις ἀποφάγαμε, ὁ Ρενὲ στράφηκε πρὸς τὴ γυναίκα του καὶ δήλωσε: «Ξαναβρῆκα, ἀγαπητὴ μου, τὸν Πιέρ καὶ τὸν ἀπάγω. Θὰ βγοῦμε ἔξω νὰ φλυαρίσουμε ὅπως ἄλλοτε».

Θὰ μᾶς συγχωρήσεις τὸ παιδιάστικο αὐτό... σκασιαρχεῖο. Σοῦ ἀφήνω ἄλλωστε τὸν κύριο Ντελαμπάρ».

Ἡ νεαρὴ γυναίκα χαμογέλασε καὶ μοῦ εἶπε ἀπλώνοντάς μου τὸ χέρι της: «Μὴν τὸν κρατήσετε πολὺ».

Καὶ νὰ μαστε στὸ δρόμο ἀλαμπρατσέτα. Τότε, θέλοντας πάση θυσία νὰ μάθω, ρώτησα: «Πές μου τί συνέβη; Πές μου...»

Ὅμως ὁ Ρενὲ μὲ διέκοψε ἀπότομα κι ἀπάντησε μὲ τὸν παραπονιάρικο τόνο τοῦ ἀνθρώπου ποὺ τὸν ἐνοχλοῦν χωρὶς λόγο: «Ἄχ, γέρο μου, δὲ μὲ παρατᾶς ἤσυχο μὲ τὶς ἐρωτήσεις σου!» Ὑστερα πρόσθεσε μὲ μισὴ φωνή, λὲς καὶ μονολογοῦσε, μὲ τὸ πεπεισμένο ὕφος τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔλαβαν σοφὴ ἀπόφαση: «Θὰ ἴμουν, τέλος τέλος, πολὺ ζῶο ν' ἀφεθῶ νὰ λυώνω ἔτσι».

Δὲν ἐπέμεινα. Βαδίζαμε γρήγορα. Ἀρχίσαμε νὰ φλυαροῦμε. Ξάφνου μοῦ σφύριξε στ' αὐτί: «Τί θὰ ἴλεγες νὰ πηγαίναμε στὰ κορίτσια, ἔ;»

Ἔβαλα τὰ γέλια: «Ὅπως θέλεις. Πᾶμε, γέρο μου».

* Τίτλος πρωτοτύπου: «Un sage», *Contes et nouvelles*, I, Bibliothèque de la Pléiade, Gallimard, Παρίσι 1974, σσ. 1087-1093.